

**STUDIU LEGISLATIV ȘI SOCIOLOGIC
PRIVIND MĂSURILE DE PROTECȚIE
ÎN MATERIE CIVILĂ**

DESPRE AUTORI

Daniel-Mihail ȘANDRU este profesor universitar la Universitatea Creștină „Dimitrie Cantemir” și Universitatea din București. A fondat și coordonează Centrul de Studii de Drept European al Institutului de Cercetări Juridice „Acad. Andrei Rădulescu” al Academiei Române. Judecător ad hoc la Curtea Europeană a Drepturilor Omului și arbitru la Curtea de Arbitraj Comercial Internațional de pe lângă Camera de Comerț și Industrie a României. Președinte al Societății de Științe Juridice și al Asociației Române de Drept și Afaceri Europene. Redactor șef al Revistei române de drept european (Wolters Kluwer). Poate fi contactat la adresa

mihai.sandru@csde.ro; pagina web: www.mihaisandru.ro

Irina ALEXE este cercetător științific asociat la Institutul de Cercetări Juridice „Acad. Andrei Rădulescu” al Academiei Române. Este absolventă a Facultății de Drept din cadrul Academiei de Poliție „Alexandru Ioan Cuza” și doctor în drept al Facultății de Drept a Universității din București. Și-a desfășurat activitatea timp de aproape 20 de ani în Ministerul Afacerilor Interne iar în prezent este ofițer în rezervă. Este expert în elaborarea și susținerea, în cadrul procedurilor guvernamentale și parlamentare, a proiectelor de acte normative ce vizează domeniul afacerilor interne,

funcționarea administrației centrale și locale, respectiv coordonarea activității prefecturilor. Domeniile sale de interes vizează dreptul administrativ, dreptul constituțional și dreptul european. Poate fi contactată la adresa irina_alex@yahoo.com; pagina web www.irinaalex.ro

Petronel DOBRICĂ este conferențiar la Universitatea din București, Facultatea de Sociologie și Asistență Socială, Departamentul de Sociologie. Domeniul său de specializare este sociologia devianței, sociologia instituțiilor totale, sociologia pedepsei. Coordonează programul de master Devianță Socială și Criminalitate. A condus programe de cercetare naționale în domeniul relațiilor inter-etnice, probațiunii și penitenciarelor. Este expert al unor instituții internaționale și naționale în proiecte privind probațiunea și penitenciarele (Comisia Europeană, UNICEF,

Avocatul Poporului, Ministerul Justiției). Poate fi contactat la adresa petroneldobrica@yahoo.com

Contribuția autorilor:

Temele 1 și 2 au fost redactate de dr. Irina Alexe; temele 3, 4 și 5 au fost redactate de prof. univ. dr. Daniel-Mihail Șandru, temele 6 - 10 de către conf. univ. dr. Petronel Dobrică. Coordonatorul studiului: prof. univ. dr. Daniel-Mihail Șandru.

**DANIEL-MIHAIL ȘANDRU
IRINA ALEXE
PETRONEL DOBRICĂ**

**STUDIU LEGISLATIV ȘI SOCIOLOGIC
PRIVIND MĂSURILE DE PROTECȚIE
ÎN MATERIE CIVILĂ**

**EDITURA UNIVERSITARĂ
București, 2017**

Redactor: Gheorghe Iovan
Tehnoredactor: Ameluța Vișan
Coperta: Monica Balaban

Editură recunoscută de Consiliul Național al Cercetării Științifice (C.N.C.S.) și inclusă de Consiliul Național de Atestare a Titlurilor, Diplomelor și Certificatelor Universitare (C.N.A.T.D.C.U.) în categoria editurilor de prestigiu recunoscut.

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

ȘANDRU, DANIEL-MIHAIL

Studiu legislativ și sociologic privind măsurile de protecție în materie civilă / Daniel-Mihail Șandru, Irina Alexe, Petronel-Mirel Dobrică – București : Editura Universitară, 2017

Conține bibliografie
ISBN 978-606-28-0599-9

I. Alexe, Irina
II. Dobrică, Petronel Mirel

34
316

DOI: (Digital Object Identifier): 10.5682/9786062805999

© Toate drepturile asupra acestei lucrări sunt rezervate, nicio parte din această lucrare nu poate fi copiată fără acordul Editurii Universitare

Copyright © 2017
Editura Universitară
Editor: Vasile Muscalu
B-dul. N. Bălcescu nr. 27-33, Sector 1, București
Tel.: 021 – 315.32.47 / 319.67.27
www.editurauniversitara.ro
e-mail: redactia@editurauniversitara.ro

Distribuție: tel.: 021-315.32.47 / 319.67.27 / 0744 EDITOR / 07217 CARTE
comenzi@editurauniversitara.ro
O.P. 15, C.P. 35, București
www.editurauniversitara.ro

CUPRINS

Tema nr. 1 - Rolul și obiectivele Regulamentului (UE) nr. 606/2013.....	7
Tema nr. 2 - Cadrul legal european cuprinzând: Regulamentul (UE) nr. 606/2013 al Parlamentului European și al Consiliului privind recunoașterea reciprocă a măsurilor de protecție în materie civilă, adoptat la Strasbourg la 12 iunie 2013; Directiva 2004/38/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 29 aprilie 2004 privind dreptul la liberă circulație și ședere pe teritoriul statelor membre pentru cetățenii Uniunii și membrii familiilor acestora, de modificare a Regulamentului (CEE) nr. 1612/68 și de abrogare a Directivelor 64/221/CEE, 68/360/CEE, 72/194/CEE, 73/148/CEE, 75/34/CEE, 75/35/CEE, 90/364/CEE, 90/365/CEE și 93/96/CEE; Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene.....	30
Tema nr. 3 - Recunoașterea și executarea ordinelor de protecție în Uniunea Europeană. Practică judiciară în materie la nivelul Uniunii Europene.	48
Tema nr. 4 - Aplicabilitatea Regulamentului (UE) nr. 606/2013 în contextul Regulamentelor Bruxelles Ia și Bruxelles Iia.	58
Tema nr. 5 - Cooperarea dintre judecătorul național și CJUE în interpretarea și aplicarea unitară a Regulamentului (UE) nr. 606/2013.....	65
Tema nr. 6 - Referințe sintetice de sociologie: - Sociologia dreptului: Perspective, metode, instrumente de cercetare; - Societățile contemporane: reglementări legale și diverse grupuri sociale.....	87
Tema nr. 7 - Legea ca instrument de schimbare socială: - Utilizarea legii: condiționarea culturală și aplicarea legii; - Definiții oficiale și definiții practice: reglementări legale și viața de zi cu zi.	103
Tema nr. 8 - Protecția drepturilor civile ale cetățenilor în spațiul european din perspectivă sociologică.....	119
Tema nr. 9 - Aplicarea metodelor de cercetare sociologică la realitatea juridică.....	121
Tema nr. 10 - Analiza legislației și jurisprudenței europene și din perspectivă sociologică.....	123
Bibliografie selectivă	126

Notă. Ghidul are în vedere legislația și jurisprudența disponibile la data de 8 mai 2017, dată la care au fost accesate ultima dată adresele web din material.

TEMA 1

ROLUL ȘI OBIECTIVELE REGULAMENTULUI (UE) NR. 606/2013

Considerații generale

Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE)¹ reglementează, în titlul V, Spațiul de libertate, securitate și justiție. Ce este și prin ce se realizează acesta? Răspunsurile care interesează materia noastră se regăsesc chiar în textul art.67², în conformitate cu care spațiul de libertate, securitate și justiție este constituit cu respectarea drepturilor fundamentale, a sistemelor de drept și al tradițiilor juridice ale statelor membre, pentru a se asigura un înalt nivel de securitate în statele membre, precum și libera circulație a persoanelor. Acest obiectiv poate fi realizat nu numai prin măsuri de coordonare și de cooperare între autoritățile polițienești și judiciare și alte autorități competente, ci și prin recunoașterea reciprocă a deciziilor judiciare în materie penală ori prin facilitarea accesului la justiție, inclusiv pe baza principiului recunoașterii reciproce a deciziilor judiciare și extrajudiciare în materie civilă. Reliefându-se astfel, din descrierea spațiului european de libertate, securitate și justiție, un puternic caracter transfrontalier, și cooperarea trebuie să fie eficace.

Pentru a crea mecanismele necesare consolidării, la nivelul Uniunii Europene (UE), atât a liberei circulații a persoanelor, cât și pentru facilitarea

¹ Versiunea consolidată a Tratatului privind Uniunea Europeană și a Tratatului privind funcționarea Uniunii Europene, Protocoalele, Anexele, Declarațiile anexate la Actul final al Conferinței interguvernamentale care a adoptat Tratatul de la Lisabona, semnat la 13 decembrie 2007 și Tabelele de corespondență sunt publicate în JO C 326 din 26.10.2012, p. 0001 – 0390, și sunt disponibile la adresa <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/?uri=celex%3A12012E%2FTXT>.

² Articolul 67 (ex-articolul 61 TCE și ex-articolul 29 TUE): „(1) Uniunea constituie un spațiu de libertate, securitate și justiție, cu respectarea drepturilor fundamentale și a diferitelor sisteme de drept și tradiții juridice ale statelor membre. (2) Uniunea asigură absența controalelor asupra persoanelor la frontierele interne și dezvoltă o politică comună în domeniul dreptului de azil, al imigrării și al controlului la frontierele externe care este întemeiată pe solidaritatea între statele membre și care este echitabilă față de resortisanții țărilor terțe. În înțelesul prezentului titlu, apatrizii sunt asimilați resortisanților țărilor terțe. (3) Uniunea acționează pentru a asigura un înalt nivel de securitate prin măsuri de prevenire a criminalității, a rasismului și a xenofobiei, precum și de combatere a acestora, prin măsuri de coordonare și de cooperare între autoritățile polițienești și judiciare și alte autorități competente, precum și prin recunoașterea reciprocă a deciziilor judiciare în materie penală și, după caz, prin apropierea legislațiilor penale. (4) Uniunea facilitează accesul la justiție, în special pe baza principiului recunoașterii reciproce a deciziilor judiciare și extrajudiciare în materie civilă.”

accesului acestora la justiție, dar mai ales pentru protecția acestora, TFUE structurează temele aferente spațiului european de libertate, securitate și justiție în patru domenii referitoare la politici privind controlul la frontiere, dreptul de azil și imigrarea³, cooperarea judiciară în materie civilă⁴, cooperarea judiciară în materie penală⁵ și cooperarea polițienească⁶. Este cunoscut faptul că ultimele dintre aceste două domenii făceau parte, anterior modificărilor aduse tratatelor constitutive ale UE prin Tratatul de la Lisabona, din fostul pilon III al UE⁷, iar instituțiile UE nu aveau competențe de reglementare a domeniilor respective și nu puteau adopta nici regulamente și nici directive, aceste domenii fiind reglementate prin cooperare interguvernamentală⁸. În ceea ce privește primele două domenii, tratatul atribuie noi competențe instituțiilor UE, cele care interesează în mod expres studiul nostru vizând principiul recunoașterii reciproce a deciziilor judiciare și extrajudiciare în materie civilă, cu incidență transfrontalieră, și accesul efectiv la justiție. După eliminarea pilonilor UE poate interveni în reglementarea tuturor celor patru domenii menționate, potrivit competențelor prevăzute de tratat, inclusiv adoptând regulamente și directive.

Întemeindu-se pe dispozițiile TFUE, pentru realizarea scopurilor și pentru respectarea principiilor enunțate anterior, dar mai ales pentru menținerea și continuarea, în oricare dintre statele membre⁹, a protecției efective a persoanelor fizice care călătoresc sau se stabilesc într-un alt stat membru decât cel care le-a acordat o măsură de protecție, instituțiile competente ale UE au propus, dezbătut și

³ TFUE - articolul 77 (ex-articolul 62 TCE), articolul 78 (ex-articolul 63 punctele 1 și 2 și ex-articolul 64 alineatul (2) TCE), articolul 79 (ex-articolul 63 punctele 3 și 4 TCE) și articolul 80.

⁴ TFUE - articolul 81 (ex-articolul 65 TCE).

⁵ TFUE - articolul 82 (ex-articolul 31 TUE), articolul 83 (ex-articolul 31 TUE), articolul 84, articolul 85 (ex-articolul 31 TUE) și articolul 86.

⁶ TFUE - articolul 87 (ex-articolul 30 TUE), articolul 88 (ex-articolul 30 TUE) și articolul 89 (ex-articolul 32 TUE).

⁷ Cooperarea polițienească și judiciară în materie penală (CPJP). O analiză concludentă referitoare la aceste aspecte este realizată de **Robert Schütze**, în lucrarea *Dreptul Constituțional al Uniunii Europene* (trad. Mihai Banu, Mihaela Banu), Editura Universitară, București, 2012, pp.43-44. Potrivit acestuia „...întrucât Uniunea nu se bazează formal pe un singur tratat, Tratatul de la Lisabona a desființat cu succes pilonii Uniunii (de la Maastricht). Fostul „pilon al doilea” cu privire la PESC a fost integrat în (noul) TUE. În esența sa, PESC a fost consolidată în privința politicii de apărare a Uniunii. (Rolul sporit al politicii de apărare europene a determinat dizolvarea Uniunii Europene Occidentale.) Cu privire la cel de-al treilea pilon, Tratatul de la Lisabona a transferat CPJP în fostul prim pilon. Cel de-al treilea pilon (de la Amsterdam) s-a „reunit” astfel cu restul pilonului inițial (de la Maastricht) în materia justiției și afacerilor interne și amândouă sunt acum sub cupola supranațională a titlului V al părții a treia din TFUE”.

⁸ „Cel de-al treilea pilon era tot atât de interguvernamental ca și pilonul al doilea. Procedurile sale de luare a deciziilor și calitatea normativă a dreptului său erau lipsite de caracter supranațional” - **Robert Schütze** *op.cit.*, p.32.

⁹ Potrivit Protocolului nr.21 privind poziția Regatului Unit și a Irlandei cu privire la spațiul de libertate, securitate și justiție, și Protocolului nr.22 privind poziția Danemarcei, anexate la TUE și la TFUE, cele trei state beneficiază de un regim derogatoriu și de așa-numitele clauze „opt-in” și „opt-out”, care le acordă, fiecăruia dintre ele, dreptul de a opta să participe sau să nu participe la adoptarea măsurilor legislative în acest domeniu ori la aplicarea unei măsuri deja adoptate, respectiv le permite în orice moment să nu aplice o măsură care vizează spațiul de libertate, securitate și justiție.

adoptat acte legislative care să reglementeze domeniile respective. Exemplificăm printr-o directivă¹⁰ în materie penală, adoptată în anul 2011, întemeiată pe art.82 TFUE, o altă directivă¹¹ adoptată în anul 2012, privind sprijinirea și protecția victimelor criminalității și un regulament¹² în materie civilă, întemeiat pe art.81 TFUE, regulament care, așa cum vom detalia în secțiunea următoare, completează inclusiv directiva din 2012. Astfel după se observă în documentele publicate de House of Commons¹³ la prima lectură în Consiliu proiectul a fost amânat întrucât s-a considerat că art. 81 alin. (1) lit. d) nu poate constitui un temei pentru ordinul de protecție în materie civilă.¹⁴

Rolul regulamentului

De ce a fost nevoie de un astfel de regulament? Atât necesitatea, oportunitatea, dar mai ales rolul regulamentului rezultă din preambulul acestuia. Amintind obiectivele UE de a menține și dezvolta spațiul de libertate, securitate și justiție în cadrul căruia să fie asigurată atât libera circulație a persoanelor cât și facilitarea accesului la justiție, în special prin intermediul principiului recunoașterii reciproce a deciziilor judiciare în materie civilă, respectiv al liberei circulații a măsurilor de protecție, este motivată necesitatea și oportunitatea adoptării măsurilor în domeniul cooperării judiciare în materie civilă cu implicații transfrontaliere,¹⁵ prin intermediul regulamentului. Comparativ cu anii trecuți,

¹⁰ Directiva 2011/99/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 13 decembrie 2011 privind ordinul european de protecție, publicată în JO L 338, 21.12.2011, p.2; în conformitate cu considerentele (40) – (42) din preambul directivei, Regatul Unit a notificat intenția sa de a participa la adoptarea și aplicarea directivei, iar Irlanda și Danemarca nu participă la adoptarea directivei, nu au obligații în temeiul acesteia și nu fac obiectul aplicării sale.

¹¹ Directiva 2012/29/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 25 octombrie 2012, de stabilire a unor norme minime privind drepturile, sprijinirea și protecția victimelor criminalității, publicată în JO L 315, 14.11.2010, p.57.

¹² Regulamentul (UE) nr.606/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 12 iunie 2013, privind recunoașterea reciprocă a măsurilor de protecție în materie civilă, publicată în JO L 181, 29.06.2013; în conformitate cu considerentele (40) și (41) din regulament, Regatul Unit și Irlanda și-au notificat intenția de a participa la adoptarea și aplicarea regulamentului iar Danemarca nu participă la adoptarea sa, nu are obligații în temeiul acestuia și nici nu face obiectul aplicării sale.

¹³ House of Commons, European Scrutiny Committee - Forty-First Report 41st Report of Session 2010-12, secțiunea „26 MOJ (33131) (31634) European Protection Order”, p. 142 și urm. Documentul este disponibil la adresa <https://www.publications.parliament.uk/pa/cm201012/cmselect/cmeuleg/428-xxxvi/42802.htm> și în format pdf în Google Books.

¹⁴ A se vedea și **Stawomir Buczma, Rafał Kierzynka**, Protection of victims of crime in the view of the Directive 2012/29/EU establishing minimum standards on the rights, support and protection of victims of crime in the European Union and the Directive 2011/99/EU on the European protection order, p. 10-11. Documentul este disponibil la adresa http://www.ja-sr.sk/files/Kierzynka_Buczma_Protection%20of%20victims.pdf. Studiul face parte dintr-un proiect cu tema „Judiciary and protection of victims” realizat în cooperare Visegrad judicial academies de către Krajowa Szkoła Sądownictwa i Prokuratury, Országos Bírósági Hivatal și Justiční Akademie. Proiectul este disponibil la adresa http://www.ja-sr.sk/files/E-BOOK_Judiciary_and_protection_of_victims_EN.pdf

¹⁵ A se vedea și **Codrin Macovei**, *Dreptul European al contractelor - Modernizarea normelor de drept conflictual*, ed. a II-a adăugită, Ed. Universității Al. I. Cuza, Iași, 2009, p. 21 și urm.

ultimii ani au fost considerați ca fiind cu progrese reduse, dar Regulamentul nr. 606/2013 constituie o (mică) extindere a principiului recunoașterii reciproce.¹⁶

Astfel, în textul regulamentului se menționează că „într-un spațiu comun de justiție fără frontiere interne, dispozițiile referitoare la garantarea recunoașterii rapide și simple și, atunci când este cazul, la executarea într-un alt stat membru a măsurilor de protecție dispuse într-un stat membru sunt esențiale pentru a asigura faptul că protecția acordată unei persoane fizice într-un stat membru este menținută și continuată în orice alt stat membru în care călătorește sau se stabilește persoana respectivă. Ar trebui garantat faptul că exercitarea legitimă de către cetățenii Uniunii a dreptului de liberă circulație și ședere pe teritoriul statelor membre, în conformitate cu articolul 3 alineatul (2) din Tratatul privind Uniunea Europeană (TUE) și cu articolul 21 din TFUE, nu duce la o pierdere a protecției respective”¹⁷ iar „încrederea reciprocă în administrarea justiției în Uniune și obiectivul de a garanta o circulație mai rapidă și mai puțin costisitoare a măsurilor de protecție pe teritoriul Uniunii justifică principiul potrivit căruia măsurile de protecție dispuse într-un stat membru să fie recunoscute în toate celelalte state membre fără a necesita proceduri speciale. Prin urmare, o măsură de protecție dispusă într-un stat membru (denumit în continuare „stat membru de origine”) ar trebui să fie tratată ca și cum ar fi fost dispusă în statul membru în care se solicită recunoașterea (denumit în continuare „stat membru solicitat”).”¹⁸

În acest context, pentru realizarea obiectivului menționat, de garanta o circulație liberă a măsurilor de protecție, mai rapidă și mai puțin costisitoare, dar și recunoașterea, respectiv executarea unei astfel de măsuri în statele membre, a fost adoptat regulamentul supus analizei, cu caracter obligatoriu și cu aplicabilitate directă în statele membre, cu excepția Danemarcei¹⁹.

Textul art.288 TFUE (ex-articolul 249 TCE) reglementează actele legislative adoptate de Parlamentul European și Consiliu²⁰. Din analiza acestora rezultă că, spre deosebire de directivă, care „este obligatorie pentru fiecare stat membru destinat cu privire la rezultatul ce trebuie atins”, lăsându-se „autorităților naționale ale statelor membre competența în ceea ce privește forma și mijloacele” prin care prevederile directivei sunt transpuse în legislația națională a statului membru respectiv (este necesar astfel, în cazul directivei, un act național de

¹⁶ Jörg Monar, *Justice and Home Affairs*, Annual Review, JCMS 2014 Volume 52, p. 152.

¹⁷ Considerentul (3) din preambul.

¹⁸ Considerentul (4) din preambul.

¹⁹ A se vedea *supra* 8.

²⁰ Pentru distincția referitoare la formele pe care le poate lua dreptul secundar al UE și la instrumentele juridice ale acestuia a se vedea Robert Schütze, *op. cit.*, p.307: „Dispoziția recunoaște astfel trei instrumente juridice obligatorii – regulamente, directive și decizii – precum și două instrumente fără forță juridică obligatorie. De ce a fost nevoie de trei instrumente obligatorii distincte? Răspunsul pare a rezida în efectele lor specifice – directe și indirecte – în ordinile juridice naționale. În timp ce regulamentele și deciziile au fost considerate acte ale uniunii care stabileau direct norme de drept (secțiunea 2), directivele păreau a fi concepute ca forme indirecte de legislație (secțiunea 3).”

transpunere)²¹, regulamentul „are aplicabilitate generală”, „este obligatoriu în toate elementele sale și se aplică direct în fiecare stat membru”.

Apreciem astfel că rolul regulamentului este acela de a asigura, având în vedere principiul recunoașterii reciproce, un cadru legislativ unitar, obligatoriu și direct aplicabil prin care o măsură de protecție în materie civilă, emisă de o autoritate competentă dintr-un stat membru va fi recunoscută și aplicată, fără proceduri speciale, în oricare dintre statele membre, cu excepția Danemarcei, chiar și în condițiile exercitării de către cetățenii UE a dreptului la liberă circulație și ședere în statele membre UE, fără ca exercitarea acestui drept să conducă la pierderea protecției oferite în statul membru de origine.

Este cunoscut faptul că o mare parte a cetățenilor UE, în exercitarea dreptului la liberă circulație și ședere, călătoresc sau își stabilesc reședința într-un alt stat membru decât statul membru de origine și este important ca o măsură de protecție dispusă în statul membru de origine să fie recunoscută de statul membru solicitat ca și cum ar fi fost dispusă de acesta. De asemenea, este important ca, chiar dacă beneficiarul unei măsuri de protecție călătorește sau se stabilește într-un alt stat membru decât cel care a acordat protecția, să beneficieze în continuare de această protecție. Aceste deziderate pot fi realizate prin intermediul regulamentului care face obiectul analizei noastre.

Obiectivele regulamentului

Analizând textul regulamentului putem identifica, chiar în preambulul acestuia, obiectivele specifice pe care adoptarea regulamentului a vizat să le atingă. Acestea se subsumează rolului regulamentului, concură la realizarea acestuia și se referă la: aplicarea doar în materie civilă; egalitate și nediscriminare; protecția victimei în contextul liberei circulații a persoanelor; respectarea tradițiilor juridice și sistemelor naționale ale statelor membre; recunoașterea reciprocă a măsurilor de protecție; recunoașterea doar a obligației impuse prin măsura de protecție; posibilitatea ajustării măsurii de protecție; facilitarea liberei circulații, uniformă, mai rapidă și mai puțin costisitoare, a măsurilor de protecție în cadrul UE; garantarea dreptului la apărare al persoanei care reprezintă amenințarea, precum și la un proces echitabil; acordarea atenției cuvenită interesului persoanei protejate de a nu i se dezvălui locul în care se află sau datele de contact; posibilitatea refuzului recunoașterii sau executării unei măsuri de protecție și limitarea acestuia; accesul efectiv la justiție al persoanei protejate; și, respectiv, facilitarea aplicării regulamentului.

²¹ Pentru o discuție despre semnificația autonomiei statelor membre în privința adoptării de măsuri (*lato sensu*) pentru transpunerea directivei a se vedea **Irina Alexe, Constantin Mihai Banu, Transpunerea directivei prin ordonanță de urgență. Exemple recente din dreptul român și aspecte comparate**, pp.132 – 136, în volumul *Directiva – act de dreptul Uniunii Europene – și dreptul român*, coordonatori: Daniel-Mihail Șandru, Constantin Mihai Banu, Dragoș Călin, Editura Universitară, București, 2016. Despre directivă, act de dreptul UE și despre transpunerea acesteia de către statele membre, a se vedea, în același volum, **Constantin Mihai Banu, Introducere. Directiva – act de dreptul Uniunii Europene**, pp.15 – 32.

Vom detalia, în următoarele paragrafe, toate aceste obiective, dar analiza noastră se va limita în acest moment doar preambulul, nu și textul regulamentului. Analiza textului regulamentului va fi realizată în cuprinsul temei următoare.

• **Aplicarea doar în materie civilă**

Potrivit dispozițiilor considerentelor (9) și (10) din preambulul regulamentului, acesta se aplică numai măsurilor de protecție dispuse în materie civilă, fiind excluse măsurile de protecție adoptate în materie penală. „(9) ... Măsurile de protecție în materie penală fac obiectul Directivei 2011/99/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 13 decembrie 2011 privind ordinul european de protecție²². (10) Noțiunea de materie civilă ar trebui interpretată în mod autonom, în conformitate cu principiile de drept al Uniunii. Caracterul civil, administrativ sau penal al autorității care dispune o măsură de protecție nu ar trebui să fie determinat în ceea ce privește evaluarea caracterului civil al unei măsuri de protecție.”

Referitor la principiile de drept al UE profesorul Norbert Reich preciza faptul că „„Principiile generale” ale dreptului UE au fost recunoscute de mult timp ca parte a dreptului nescris. Ele au fost dezvoltate într-o serie constantă de jurisprudență a ceea ce în prezent este denumită Curtea de Justiție a Uniunii Europene („CJUE” sau mai simplu „CEJ”) care își derivă mandatul din art. 19 alin. (1) TUE, potrivit căruia [ea] „asigură respectarea dreptului în interpretarea și aplicarea tratatelor”. Dreptul – das Recht – le droit – această formulă se găsea deja în Tratatul CEE inițial și a fost preluată prin ceea ce a devenit ulterior Tratatul CE după Amsterdam (art.220 CE) și a rămas neschimbată în ultima versiune [a tratatului], cea de la Lisabona. Cu toate acestea, „promovarea” sa din ceea ce este denumit în prezent Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene („TFUE”), fostul Tratat CE, în Tratatul privind Uniunea Europeană („TUE”), care conține principiile și instituțiile fundamentale ale Uniunii, relevă statutul și importanța sa proeminente în ordinea juridică și politică.”²³

Potrivit aceluiași autor, „Dreptul civil al UE, spre regretul multor observatori care nu par a înțelege limitele de competență ale UE în temeiul principiului atribuirii (art. 5 alin. (1) și (2) TUE), constă într-un număr de reguli, nu întotdeauna sistematice, iar, în multe situații, incoerente, cu caracter imperativ și excepțional dispozitiv. Dezvoltarea „principiilor generale” trebuie să țină cont așadar de această natură întrucâtva puțin riguroasă a dreptului civil al UE drept corpus normativ orientat funcțional. Nu înseamnă totuși că nu există caracteristici generale care nu ar putea fi utilizate pentru a interpreta aceste prevederi și pentru a completa lacunele în sensul menționat anterior. Este însă necesar un avertisment: principiile nu trebuie utilizate pentru a extinde domeniul de aplicare a „dispozițiilor generalizate”. Carta arată în mod clar că drepturile care trebuie respectate, iar principiile care observate, incluse în ea, nu pot fi utilizate pentru a

²² JO L 338, 21.12.2011, p. 2

²³ **Norbert Reich**, *Principii generale ale dreptului civil al Uniunii Europene*, (trad. Constantin Mihai Banu), Editura Universitară, București, 2013, p.3.

stabili noi competențe sau pentru a le modifica pe cele existente ale UE (art. 51 alin. (2)). Aceasta nu scutește desigur dreptul UE și cel al statelor membre, care îl execută pe cel dintâi, să respecte aceste principii și să facă obiectul controlului jurisdicțional.”²⁴

În plus, analizând considerentul (11) al preambulului amintim doar o chestiune ce va fi analizată pe larg într-o temă ulterioară și anume relația Regulamentului 606/2013/UE cu Regulamentele Bruxelles I a²⁵ și Bruxelles II a²⁶. Textul indicat precizează faptul că regulamentul nu trebuie să aducă atingere Regulamentului Bruxelles II a, menționând în mod explicit că „deciziile luate în temeiul Regulamentului Bruxelles II a ar trebui să continue să fie recunoscute și aplicate în temeiul regulamentulului respectiv.”

• **Egalitate și nediscriminare**

Unul dintre obiectivele regulamentulului este acela ca el „să se aplice măsurilor de protecție dispuse în vederea protejării unei persoane atunci când există motive serioase de a considera că viața, integritatea fizică sau psihică, libertatea și securitatea personală sau integritatea sexuală este amenințată, de exemplu pentru prevenirea oricăror forme de violență bazată pe gen sau de violență în cadrul relațiilor apropiate, cum ar fi violența fizică, hărțuirea, agresiunea sexuală, urmărirea, intimidarea sau alte forme de constrângere indirectă. Este important de subliniat faptul că prezentul regulament se aplică tuturor victimelor, indiferent dacă este vorba sau nu de victime ale violenței bazate pe gen.”²⁷

Observăm astfel că obiectivul de a asigura egalitatea și nediscriminarea este asigurat prin faptul că măsurile de protecție sunt aplicabile tuturor persoanelor prezumate victime, pe baza unor motive serioase privind amenințarea vieții, integrității (fizice, psihice ori sexuală), libertății și securității personale. De asemenea, observăm că măsurile de protecție urmează a fi aplicate pentru prevenirea oricăror forme de violență (bazată pe gen sau în cadrul relațiilor apropiate) sau a diverselor forme de constrângere indirectă iar regulamentul se aplică tuturor victimelor, chiar dacă este sau nu vorba despre victime ale violenței bazate pe gen, iar în continuare vom observa, subliniind în context același obiectiv de egalitate și nediscriminare, informațiile și sprijinul acordat victimelor. Astfel, așa cum vom detalia în paragraful următor, o persoană căreia i se asigură protecție în temeiul regulamentulului poate să fie definită în același timp și ca victimă a criminalității.

²⁴ Norbert Reich, *op.cit.*, p.21.

²⁵ Regulamentul (UE) nr. 1215/2012 al Parlamentului European și al Consiliului privind competența judiciară, recunoașterea și executarea hotărârilor în materie civilă și comercială, JO L 351, 20.12.2012, p. 1.

²⁶ Regulamentul (CE) nr.2201/2003 al Consiliului din 21 noiembrie 2003 privind competența, recunoașterea și executarea hotărârilor judecătorești în materie matrimonială și în materia răspunderii părintești, JO L 338, 23.12.2003, p.1.

²⁷ Considerentul (6) din preambulul regulamentulului.

• **Protecția victimei în contextul liberei circulații a persoanelor**

Complementar textului considerentului (3) din preambul, în contextul tot mai întâlnit al mobilității cetățenilor UE, în exercitarea dreptului acestora la liberă circulație și ședere pe teritoriul statelor membre, garantat, așa cum am subliniat anterior, de tratatele constitutive ale UE, a fost necesară asigurarea faptului că măsurile de protecție acordate unei persoane fizice de un stat membru nu sunt pierdute ci, dimpotrivă, sunt recunoscute, menținute și continuate în oricare dintre statele membre decide să călătorească sau să se stabilească persoana respectivă.

Am subliniat anterior că regulamentul este aplicabil doar în materie civilă, nu și în cea penală însă chiar preambulul regulamentului menționează, în considerentele (7) și (8), că „*Directiva 2012/29/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 25 octombrie 2012 de stabilire a unor norme minime privind drepturile, sprijinirea și protecția victimelor criminalității*”²⁸ *garantează că victimelor criminalității li se pun la dispoziție informații adecvate și un sprijin corespunzător*”²⁹, regulamentul completând astfel Directiva 2012/29/UE, iar „*faptul că o persoană face obiectul unei măsuri de protecție dispuse în materie civilă nu exclude neapărat posibilitatea ca persoana respectivă să fie definită drept „victimă” în temeiul directivei menționate*”³⁰.

Potrivit directivei, victima a fost definită, în textul articolului 2, ca „*(i) o persoană fizică ce a suferit un prejudiciu, inclusiv o vătămare a integrității sale fizice, mentale sau emoționale, sau un prejudiciu economic, cauzate în mod direct de o infracțiune; (ii) membrii familiei unei persoane al cărei deces a fost cauzat în mod direct de o infracțiune și care au suferit prejudicii în urma decesului persoanei respective.*”

Prin Directiva 2012/29/UE³¹ au fost instituite, la nivelul UE, cum chiar titlul acesteia o arată, norme minime privind drepturile, sprijinirea și protecția victimelor criminalității iar obiectivele principale ale acesteia urmăresc ca victimele criminalității să poată primi informații, sprijin și protecție adecvată, respectiv să poată participa la procedurile penale care se desfășoară într-un stat membru UE, urmând ca drepturile de care beneficiază victima să fie aplicate în mod nediscriminatoriu. De asemenea, potrivit articolului 1 alineatul (1) al directivei, „*Statele membre garantează faptul că victimele sunt recunoscute și tratate cu*

²⁸ JO L 315, 14.11.2012, p.57.

²⁹ Considerentul (7) din preambulul regulamentului.

³⁰ Considerentul (8) din preambulul regulamentului.

³¹ Directiva a intrat în vigoare la data de 15 noiembrie 2012 iar statele membre UE au avut obligația să o transpună în legislația națională până la data de 16 noiembrie 2015. Potrivit măsurilor naționale de transpunere comunicate de statele membre, disponibile la adresa <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/NIM/?uri=celex:32012L0029>, în cazul României a fost comunicat un număr 29 de măsuri prin care prevederile directivei au fost transpuse în legislația națională. Apreciem acest număr ca fiind unul rezonabil, având în vedere, pe de o parte, faptul că unele acte normative menționate erau deja în vigoare anterior directivei și au rămas în vigoare întrucât nu contravin prevederilor acesteia ci concură la îndeplinirea obiectivelor directivei iar, pe de altă parte, numărul foarte mare de măsuri naționale de transpunere comunicate de alte state membre cum ar fi Regatul Unit (86), Lituania (60) sau Ungaria (55).

respect, atenție și profesionalism și de o manieră individualizată și nediscriminatorie, în toate contactele cu serviciile de sprijinire a victimelor sau de justiție reparatorie sau cu o autoritate competentă, care intervine în cadrul procedurilor penale. Drepturile prevăzute de prezenta directivă se aplică victimelor de o manieră nediscriminatorie, inclusiv în ceea ce privește statutul acestora din punctul de vedere al reședinței.”

- ***Respectarea tradițiilor juridice și sistemelor naționale ale statelor membre***

Din analiza considerentelor (12) și (13) ale preambulului rezultă aplicabilitatea regulamentului în relația cu sistemele naționale ale statelor membre și tipurile de autorități cărora regulamentul le este aplicabil, precum și autonomia procedurală națională, inclusiv prin aplicarea limitărilor specifice³². Am observat chiar la debutul analizei noastre că spațiul european de libertate, securitate și justiție se bazează și se constituie inclusiv cu respectarea drepturilor fundamentale, a sistemelor de drept și al tradițiilor juridice ale statelor membre.³³

Textul considerentului (12) prevede că regulamentul „ține seama de diferențele tradiții juridice ale statelor membre și nu aduce atingerea sistemelor naționale în ceea ce privește dispunerea măsurilor de protecție. Prezentul regulament nu obligă statele membre să își modifice sistemele naționale astfel încât să permită dispunerea de măsuri de protecție în materie civilă, nici să introducă măsuri de protecție civilă pentru aplicarea prezentului regulament.”

Observăm astfel delimitarea în ceea ce privește regulamentul, care vizează recunoașterea reciprocă a măsurilor de protecție în materie civilă și dreptul sistemelor naționale ale statelor membre de a dispune, cu respectarea tradițiilor juridice proprii, măsuri de protecție. Observăm că nici nu există obligația, pentru statele membre, de a-și modifica sistemele naționale în scopul de a dispune măsuri în materie civilă sau pentru aplica regulamentul, ci este suficientă doar aplicarea regulamentului, în sensul recunoașterii măsurilor de protecție în materie civilă dispuse autoritățile altor state membre UE.

Astfel, „pentru a ține seama de diferențele tipuri de autorități care ordonă măsuri de protecție în materie civilă în statele membre și, spre deosebire de alte domenii ale cooperării judiciare, prezentul regulament ar trebui să se aplice atât autorităților judiciare, cât și celor ale autorităților administrative, cu condiția ca acestea din urmă să ofere garanții cu privire, în special, la imparțialitatea lor și la dreptul părților la o cale de atac judiciară. În nici un caz nu ar trebui ca autoritățile polițienești să fie considerate autorități emitente în sensul prezentului

³² Pentru o analiză detaliată a autonomiei procedurale naționale a statelor membre în raport cu dreptul Uniunii Europene, dar și cu privire la limitele acestei autonomii a se vedea **Robert Schütze**, *op. cit.*, p. 376 – 405, iar pentru o analiză detaliată a principiului efectivității a se vedea **Norbert Reich**, *op. cit.*, p. 145 - 213.

³³ A se vedea și **Codrin Macovei**, *Unificarea dreptului contractelor - O perspectivă europeană*, Ed. Junimea, Iași, 2005, p. 7 și urm.

regulament”, se arată în cuprinsul considerentului (13) din preambulul regulamentului.

Cea mai importantă precizare este, în opinia noastră, aceea că autoritățile polițienești nu pot fi considerate autorități emitente care pot ordona măsuri de protecție în materie civilă în statele membre.

O altă precizare se referă la tipurile de autorități care ordonă măsuri de protecție în materie civilă și la faptul că, spre deosebire de alte domenii ale cooperării judiciare, în această materie a recunoașterii reciproce a măsurilor de protecție, autoritățile pot fi atât autorități judiciare cât și autorități administrative.

Dacă în ceea ce privește autoritățile judiciare nu este necesară nici o precizare suplimentară, referitoare garanțiile pe care trebuie să le ofere, întrucât acestea sunt presupuse a exista tocmai prin caracterul judiciar al autorității, în cazul autorităților administrative textul stabilește condiția că acestea trebuie să ofere garanții în special cu privire la imparțialitatea lor și cu asigurarea dreptului părților la o cale de atac judiciară.

Rezultă, din context, autonomia națională procedurală, cu limitele acesteia, trasate de cele patru principii descrise în doctrina de drept european: principiul interpretării conforme („*instanțelor (și organelor administrative) naționale le revine o obligație de interpreta dreptul național în măsura posibilului în lumina dreptului european*”), principiul echivalenței (potrivit căruia „*regulile procedurale naționale nu ar putea face realizarea drepturilor europene mai puțin favorabilă decât realizarea drepturilor naționale asemănătoare*”), o interdicție a discriminării procedurale, ce „*impune instanțelor naționale să extindă căile procesuale naționale la acțiuni europene asemănătoare*”), principiul efectivității (presupune că „*regulile procedurale naționale – chiar dacă nu sunt discriminatorii – nu trebuie să facă realizarea drepturilor europene „imposibilă în practică” și „impune ca aceste căi procesuale naționale să nu facă executarea dreptului european „excesiv de dificilă”*”) și principiul răspunderii³⁴. Vom analiza în detaliu principiul efectivității în cadrul unei secțiuni următoare, în care vom analiza și aplicabilitatea regulamentului în raport cu Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene.

În singura hotărâre preliminară pronunțată până în prezent cu privire la interpretarea Directivei 2012/29 (și respinsă pentru necompetență vădită) Curtea de Justiție a subliniat rolul tradiției juridice a statului membru în materie penală³⁵, la punctele 36 - 40, după cum urmează:

„36. Această directivă se întemeiază pe articolul 82, paragraful 2, TFUE care dispune că, în măsura în care este necesar pentru a facilita recunoașterea reciprocă a hotărârilor judecătorești și a deciziilor judiciare, precum și cooperarea polițienească și judiciară în materie penală, având o dimensiune transfrontalieră, Parlamentul European și Consiliul, hotărând prin directive în

³⁴ Robert Schütze, *op. cit.*, p. 379 și 404. Analizând aceste aspecte, autorul subliniază că, „în mod tradițional, toate aceste limitări ale principiului autonomiei procesuale naționale nu impun autorităților naționale să creeze noi căi procesuale. Această limitare absolută a fost atacată de un al patrulea principiu – principiul răspunderii.” – p.404.

³⁵ Cauza C-484/16, Semeraro, Ordonanța din 16 decembrie 2016, ECLI:EU:C:2016:952, pct. 36-40.

conformitate cu procedura legislativă ordinară, pot stabili norme minime. Aceste norme minime iau în considerare diferențele dintre tradițiile și sistemele juridice ale statelor membre și vizează, în special, drepturile victimelor infracționalității.

37. Contrar paragrafelor 1 și 2 ale articolului 83 din TFUE, care constituie temeiurile juridice pentru adoptarea directivelor pentru stabilirea unor norme minime privind definirea infracțiunilor și a sancțiunilor, este clar că articolul 82, paragraful 2, TFUE nu atribuie competența legiuitorului Uniunii Europene, nici pentru definirea elementelor infracțiunilor, nici pentru a obliga statele membre să califice anumite acte „infracțiuni”.

38. Articolul 83 TFUE prevede, pe de o parte, în paragraful 1, că Parlamentul European și Consiliul, hotărând prin directive în conformitate cu procedura legislativă ordinară, pot stabili norme minime cu privire la definirea infracțiunilor și a sancțiunilor în domenii ale criminalității de o gravitate deosebită de dimensiune transfrontalieră ce rezultă din natura sau impactul acestor infracțiuni ori din nevoia specială de a le combate pornind de la o bază comună. Terorismul, traficul de persoane și exploatarea sexuală a femeilor și a copiilor, traficul ilicit de droguri, traficul ilicit de arme, spălarea banilor, corupția, contrafacerea mijloacelor de plată, criminalitatea informatică și criminalitatea organizată sunt domeniile vizate dar, în funcție de evoluția criminalității, Consiliul poate adopta, hotărând în unanimitate, și după aprobarea Parlamentului European, o decizie care să identifice alte domenii ale criminalității care îndeplinesc criteriile prevăzute la acest paragraf.

39. Pe de altă parte, articolul 83, paragraful 2, TFUE prevede că, în cazul în care apropierea actelor cu putere de lege și a normelor administrative ale statelor membre în materie penală se dovedește indispensabilă pentru a asigura punerea în aplicare eficientă a unei politici a Uniunii într-un domeniu care a făcut obiectul unor măsuri de armonizare, prin directive se pot stabili norme minime referitoare la definirea infracțiunilor și a sancțiunilor în domeniul în cauză. Aceste directive sunt adoptate prin procedura legislativă ordinară sau specială identică cu cea utilizată pentru adoptarea măsurilor de armonizare în cauză, fără a aduce atingere articolului 76 TFUE.

40. Rezultă că articolul 83, paragrafele 1 și 2 TFUE nu conferă în plus Uniunii competența de a adopta norme privind definirea infracțiunilor, cum ar fi infracțiunea de abuz în cauza principală.”

- **Recunoașterea reciprocă a măsurilor de protecție**

În ceea ce privește atingerea obiectivului de recunoaștere reciprocă a măsurilor de protecție, precizăm că elementele care concură la realizarea acestuia, respectiv principiul recunoașterii reciproce, diversitatea măsurilor de protecție prevăzute de legislațiile statelor membre, durata măsurilor de protecție, corelată cu durata efectelor recunoașterii măsurilor de protecție, efectele recunoașterii și limitele acestora sunt descrise în textele cuprinse la considerentele (14), (15), (16) și (17) din preambulul regulamentului.

Astfel, potrivit considerentului (14), „în baza principiului recunoașterii reciproce, măsurile de protecție dispuse în materie civilă în statul membru de origine ar trebui recunoscute în statul membru solicitat ca măsuri de protecție în materie civilă în conformitate cu prezentul regulament”, iar în conformitate cu același principiu, „recunoașterea corespunde cu durata măsurii de protecție. Cu toate acestea, ținând seama de diversitatea măsurilor de protecție în legislațiile statelor membre, în special în ceea ce privește durata și de faptul că prezentul regulament se va aplica în mod tipic situațiilor urgente, efectele recunoașterii în temeiul prezentului regulament ar trebui, în mod excepțional, să se limiteze la o perioadă de 12 luni de la eliberarea certificatului prevăzut în prezentul regulament, indiferent dacă măsura de protecție însăși (fie aceasta o măsură provizorie, limitată în timp sau cu caracter nedefinit) are o durată mai mare” – considerentul (15).

Putem observa, din analiza textelor celor două considerente menționate, că recunoașterea măsurilor de protecție dispuse în materie civilă de către statul membru de origine sunt recunoscute ca atare în statul membru solicitat, pe baza regulamentului și a principiului recunoașterii reciproce, pe durata existenței măsurii, dar efectele recunoașterii măsurii de protecție nu pot avea o întindere mai mare de 12 luni de la data eliberării certificatului prevăzut de regulament, chiar dacă măsura a fost instituită pentru o perioadă de timp mai mare sau nedeterminată.

Pentru a introduce această limitare temporală a recunoașterii efectelor unei măsuri de protecție pe teritoriul statului solicitat au fost luate în considerare diversitatea măsurilor de protecție în legislațiile statelor membre, dar și caracterul urgent al unei astfel de măsuri de protecție întrucât, după cum am arătat anterior și vom detalia ulterior, chiar și în materie civilă, astfel de măsuri presupun protejarea unei persoane fizice de un posibil agresor care ar putea să-i amenințe integritatea fizică sau psihică.

Ce se întâmplă, totuși, dacă durata măsurii de protecție depășește 12 luni ori nu este limitată în timp, iar persoana protejată își exercită dreptul la liberă circulație și ședere pe teritoriul unui alt stat membru al UE? Această limitare temporală a efectelor recunoașterii măsurii de protecție conduce sau nu la pierderea, de către persoana protejată, a protecției de care beneficiază prin măsura de protecție instituită de autoritățile statului membru de origine?

Răspunsurile la aceste întrebări sunt nuanțate în textul considerentului (16), care prevede că, „în cazurile în care durata unei măsuri de protecție depășește 12 luni, limitarea efectelor recunoașterii în temeiul prezentului regulament ar trebui să nu aducă atingerea dreptului persoanei protejate de a invoca măsura de protecție respectivă în temeiul oricărui alt act juridic al Uniunii disponibil care prevede recunoașterea sau de a solicita o măsură de protecție națională în statul membru solicitat.” Observăm astfel că limitarea efectelor recunoașterii nu anulează, în esența sa, dreptul persoanei protejate ci doar măsura de protecție nu mai poate fi recunoscută, după expirarea termenului respectiv, în temeiul Regulamentului 606/2013, însă persoana protejată are dreptul de a invoca măsura de protecție respectivă în temeiul oricărui alt act juridic al UE disponibil care prevede recunoașterea sau are posibilitatea, de a solicita autorităților statului

solicitat, o măsură de protecție națională. Evident că această nouă solicitare, adresată autorităților naționale ale statului solicitat, dacă amenințarea mai persistă și este necesară protecția, trebuie să respecte, pentru acordarea protecției, legislația națională a acestui stat membru UE.

Totodată, considerentul (17) al preambulului stabilește în mod explicit caracterul excepțional al limitării efectelor recunoașterii, astfel: *„limitarea efectelor recunoașterii este excepțională datorită caracterului special al obiectului prezentului regulament și ar trebui să nu constituie un precedent pentru alte instrumente în materie civilă și comercială”*.

- ***Recunoașterea doar a obligației impuse prin măsura de protecție***

Un alt obiectiv al regulamentului, strâns legat de obiectivul privind recunoașterea reciprocă a măsurilor de protecție, care are menirea de a-l nuanța și circumscrie în același timp, este cel care vizează recunoașterea doar a obligației impuse prin măsura de protecție. De altfel, considerentul (18) din preambul enunță încă de la debutul textului său acest obiectiv, detaliat în continuare în textele considerentelor (18) și (19).

Potrivit considerentului (18), *„Prezentul regulament ar trebui să abordeze doar recunoașterea obligației impuse prin măsura de protecție. Acesta ar trebui să nu reglementeze procedurile pentru punerea în aplicare sau executarea măsurii de protecție și nici să nu includă în sfera sa de aplicare potențialele sancțiuni care ar putea fi impuse dacă obligația dispusă prin măsura de protecție ar fi încălcată în statul membru solicitat. Aspectele respective sunt lăsate la latitudinea statului membru respectiv. Cu toate acestea, în conformitate cu principiile generale ale dreptului Uniunii și, în special, cu principiul recunoașterii reciproce, statele membre urmează să garanteze că măsurile de protecție recunoscute în temeiul prezentului regulament pot produce efecte în statul membru solicitat.”*

Cu alte cuvinte, așa cum am arătat și anterior, când am analizat rolul regulamentului, acesta nu reglementează proceduri pentru punerea în aplicare sau pentru executarea unei măsuri de protecție și nici sancțiuni pentru posibila încălcare a obligației dispuse prin măsura de protecție, acestea fiind aspecte reglementate de legislațiile naționale ale statelor membre, ci are rolul doar de a asigura, la nivelul UE, un instrument juridic obligatoriu, direct aplicabil în toate statele membre (cu excepția Danemarcei) prin care să fie recunoscută de către statul membru solicitat obligația impusă prin măsura de protecție. Sunt reafirmate, în contextul instituirii obligației, pentru statele membre, a garantării că măsurile de protecție recunoscute în temeiul regulamentului pot produce efecte în statul membru solicitat, principiile generale ale dreptului UE, în mod expres fiind menționat principiul recunoașterii reciproce, principii pe care le-am analizat anterior.

De asemenea, considerentul (19) prevede că *„Măsurile de protecție care fac obiectul prezentului regulament ar trebui să ofere protecție persoanei protejate la locul său de reședință sau la locul său de muncă sau la un alt loc pe care persoana respectivă îl frecventează cu regularitate, precum reședința unor rude apropiate*

sau școala sau instituția de învățământ frecventată de copilul său. Indiferent dacă locul în cauză sau întinderea zonei care intră sub incidența măsurii de protecție este descrisă în măsura de protecție printr-una sau mai multe adrese specifice sau prin menționarea unei anumite zone circumscrise în care persoana care reprezintă amenințarea nu poate pătrunde sau, respectiv, de care nu se poate apropia (sau o combinație a celor două), recunoașterea obligației impuse prin măsura de protecție se referă mai curând la scopul pe care locul îl îndeplinește pentru persoana protejată, decât la adresa specifică.”

Din analiza acestui din urmă considerent rezultă o detaliere a obiectivului de recunoaștere doar a obligației impuse prin măsura de protecție, care se referă mai curând la scopul pe care locul îl îndeplinește pentru persoana protejată decât adresa specifică. Se menționează astfel în mod expres că, pentru recunoașterea obligației, impuse persoanei care reprezintă amenințarea, prin măsura de protecție, nu este obligatoriu ca locul sau întinderea zonei care intră sub incidența măsurii să fie descrise prin adrese specifice sau prin menționarea unei anumite zone în măsura de protecție, ci trebuie ca aceste măsuri de protecție să asigure protecția persoanei protejate în/la locul său de reședință, de muncă sau pe care îl frecventează cu regularitate.

- ***Posibilitatea ajustării măsurii de protecție***

O strânsă legătură cu aspectele menționate anterior, referitoare la obiectivele recunoașterii reciproce a măsurilor de protecție, respectiv a recunoașterii doar a obligației impuse prin măsura de protecție, o are posibilitatea ajustării măsurii de protecție de către autoritățile statului solicitat, descrisă în considerentele (20) și (21) ale preambulului, după cum urmează:

„(20) Prin prisma celor menționate anterior și cu condiția ca natura și elementele esențiale ale măsurii de protecție să fie menținute, autorității competente a statului membru solicitat ar trebui să i se permită să ajusteze elementele de fapt ale măsurii de protecție atunci când o astfel de ajustare este necesară pentru ca recunoașterea măsurii de protecție să fie efectivă în termeni practici în statul membru solicitat. Elementele de fapt includ adresa, amplasamentul general sau distanța minimă pe care persoana care reprezintă amenințarea trebuie să o păstreze față de persoana protejată, de adresă sau de amplasamentul general. Cu toate acestea, tipul și caracterul civil al măsurii de protecție nu pot fi afectate de o astfel de ajustare.

(21) În vederea facilitării oricărei ajustări a măsurii de protecție, certificatul ar trebui să indice dacă adresa specificată în măsura de protecție constituie locul de reședință, locul de muncă sau un loc pe care persoana protejată îl frecventează cu regularitate. În plus, dacă este cazul, ar trebui, totodată să se indice în certificat zona circumscrisă (raza aproximativă de la adresa specifică) căreia i se aplică obligația impusă prin măsura de protecție persoanei care reprezintă amenințarea.”